

Oamenii Moldovei mele

GHEORGHE VRABIE

Chișinău 2014

„Despre ce vorbesc lucrările lui Gheorghe Vrabie? Despre o capacitate de a fi poet și filozof cu penița și penelul în mână.”

(Mihai Cimpoi)

Artistul plastic Gheorghe Vrabie s-a născut la 21 martie 1939 în s. Călinești, jud. Bălți (azi r-nul Fălești) într-o familie de țărani.

După absolvirea școlii din satul de baștină urmează Școala de culinarie și comerț din Chișinău (1954). Încearcă să publice poezii la revista „Scânteia leninistă” (azi „Noi”), pe care le însoțește cu desene, „molipsit” fiind de studenții de la Școala de Arte Plastice, cu care trăia în gazdă. În 1957 Gheorghe Vrabie devine student la Școala Republicană de Arte Plastice. În anii 1962-1967 urmează studiile la Academia de Pictură, Sculptură și Arhitectură „Iliia Repin” din Sankt Petersburg, Federația Rusă. După absolvirea Academiei se întoarce la baștină. Plin de idei și entuziasm, se încadrează activ în viața culturală a republicii.

A activat în calitate de profesor la disciplinele de specialitate la Școala de Arte Plastice pentru Copii „A. Șciusev” (1967-1968), redactor artistic principal la Editura „Cartea moldovenească” (1968-1970), iar în 1993 devine cercetător științific la Institutul de Studiu al Artelor în cadrul Academiei de Științe din Moldova. În câteva rânduri a fost ales membru al Comitetului de Conducere al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova. Din 1998 este membru al Comitetului pentru Premiile Naționale.

Activează în domeniul artei grafice de carte și de șevalet, artei monumental-decorative, heraldicii și în domeniul teoriei și istoriei artei plastice. Se manifestă, în primul rând, ca un grafician de forță.

A debutat cu ilustrații la revista „Scânteia leninistă” în 1958, iar în grafica de carte își face debutul în 1961, ilustrând romanul *Torentul de fier* de A. Serafimovici. Ulterior, a realizat prezentarea grafică a peste o sută de cărți ale autorilor clasici și contemporani din literatura națională (I. Creangă, M. Eminescu, V. Alecsandri, B. P. Hasdeu, Gr. Vieru, S. Vangheli, B. Istru, I. Druță, V. Vasilache, P. Boțu, D. Matcovschi, I. Mânăscuț ș.a.), precum și din literatura universală (Longos, Dante, Abe Kobo, R. M. Rilke, P. Valéry, Ch. Baudelaire, A. Pușkin, A. Cehov ș.a.).

Gheorghe Vrabie este și autorul unor lucrări de șevalet, grupate în ciclurile *Oamenii satului* (1962-1968), *Hipism* (1973-1979), *Orașul contemporan* (1973-1977). Este cunoscut prin lucrările monumental-decorative în mozaic și frescă executate în diferite localități ale republicii (Anenii Noi, Gura Galbenei, Tiraspol, Ungheni ș. a.).

Autor al Stemei de Stat și al Drapelului Republicii Moldova, al designului pentru valuta națională. A elaborat simbolică municipiului Chișinău, a Curții Supreme de Justiție, Departamentului Vamal, Clubului Republican Sportiv „Olimpia”, Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare și Sfânt”, Liceului „Gh. Asachi” din Chișinău etc.

Creația pictorului a fost prezentată în cadrul mai multor expoziții în țară și peste hotare. A participat la expozițiile de grup organizate de Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova la Chișinău (1961-2002), cât și la expozițiile artiștilor plastici din Moldova desfășurate în perioada 1980-1995 în străinătate: Sankt Petersburg, Smolensk, Moscova (Federația Rusă), Bratislava (Slovacia), București, Bacău, Moinești, Botoșani (România), Paris (Franța), Viena (Austria), Washington (SUA), Plovdiv (Bulgaria), Alma-Ata (Kazahstan) etc.

Gheorghe Vrabie este cunoscut și în calitate de critic de artă. A publicat mai multe eseuri și studii referitoare la teoria și istoria artei, la creația pictorilor Igor Vieru, Aurel David, Ștefan Luchian, Emil Childescu ș.a.

Chiar de la începutul carierei sale artistice, Gheorghe Vrabie s-a învrednicit de premii în cadrul diferitor concursuri naționale și internaționale: Premiul I pentru grafică la Concursul organizat de Uniunea Artiștilor Plastici din Federația Rusă și Academia de Arte din Sankt Petersburg (1964, pentru gravura *Patrulea*); Premiul II la Concursul republican „Arta Cărții” (1968, pentru coperta și ilustrațiile la cartea *Povestea lui Harap Alb* de Ion Creangă); Premiul de Stat al Moldovei (1988); Premiul I la Concursul organizat pentru elaborarea Stemei de Stat a Republicii Moldova (1990); Premiul pentru Excelență al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova (1999); Diploma Salonului Internațional de Carte organizat de Biblioteca Națională a RM (2003); Diploma Festivalului de Artă „Plai Natal” (2007) etc.

În 1996 i s-a conferit Titlul Onorific de Maestru în Artă, în 2000 – Medalia „Mihai Eminescu”, iar în 2010 i s-a decernat Ordinul Republicii și a devenit Cetățean de Onoare al municipiului Chișinău.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

Aurel David: timpul, artistul și opera / Gheorghe Vrabie. – Ch.: Cartea Moldovei, 2004. – 115 p.: il.

Simbolica / Gheorghe Vrabie. – Ch.: [s. n.], 2011. – 207 p.

Alecsandri, Vasile. Miorița / Vasile Alecsandri; pict.: Gheorghe Vrabie. – Ch.: Literatura artistică, 1983. – 55 p.: il.

Eminescu, Mihai. Floare albastră = Sinij cvetok = Sinâ kvitka = Mavi çiçek = Sin' o cvete / Mihai Eminescu; pict.: Gheorghe Vrabie. – Ch.: [s.n.], 2001. – 232 p.: il.

Matcovschi, Dumitru. Veșnica teamă / Dumitru Matcovschi; pict.: Gheorghe Vrabie. – Ch.: Cartea Moldovei, 2001. – 216 p.: il.

Vasilache, Vasile. Surâsul lui Vișnu / Vasile Vasilache; pict.: Gheorghe Vrabie. – Ch.: Ed. Uniunii Scriitorilor, 1993. – 79 p.: il.

Vieru, Grigore. Taina care mă apără / Grigore Vieru; pict.: Gheorghe Vrabie. – Ch.: Literatura artistică, 1983. – 214 p.: il.

Referințe critice

Gheorghe Vrabie: Biobibliografie / BNRM; alcăt.: S. Miron, V. Stanchevici. – Ch.: [s. n.], 2004. – 204 p.

Voronova, Olga. Gheorghe Vrabie / Olga Voronova; trad.: V. Pohlă. – Ch.: Literatura artistică, 1981. – 98 p.: il.

„**Operele** de artă umanizează timpul” / Gheorghe Vrabie; consemn.: Nicolae Busuioc // Busuioc, Nicolae. Oglinzile cetății: dialoguri la Chișinău. – Ch., 1996. – P. 122 – 129.

Purice, Lucia. Un prieten al scriitorilor // Purice, Lucia. A patra dimensiune / Lucia Purice, Vlad Zbârciog. – Ch., 1991. – P. 138 – 143.

Zbârciog, Vlad. „Încerc să văd cu gândul, creând imagini de sinteză...” // Zbârciog, Vlad. Vămi pentru valorile sufletului. – Ch., 1989. – P. 119 – 138.

Dohotaru, Vasile. Albul în sacralitatea graficianului Gheorghe Vrabie / Vasile Dohotaru // Timpul. – 2012. – 2 mart. – P. 32.

Moraru, Anton. Symbolismul heraldic din Moldova / Anton Moraru, Ludmila Malarciuc // Lit. și arta. – 2011. – 22 sept. – P. 3.

Postolache, Gheorghe. Un talent polyvalent / Gheorghe Postolache // „a”MIC”. – 2009. – Nr. 4. – P. 2.

Referințe

Arta ar trebui să-l ajute pe om să-și descopere și să-și afirme capacitățile și vocația sa creatoare. Prin actul creației omul se poate apropia de divinitate.

***

Când studiezi o operă literară pentru a o ilustra, e ca și cum ai locui un timp în interiorul ei și după un astfel de studiu s-ar putea spune că o cunoști. Literatura adevărată îndeamnă însăși imaginea grafică să cuprindă nemărginirea.

Gheorghe Vrabie

Gheorghe Vrabie – un pictor format, cu un stil original de creație. Întreaga lui operă este strâns legată de tradiția realistă a artelor plastice, tinde mereu spre maximum de conținut al formelor, spre o întruchipare artistică cât mai eficientă a ideilor.

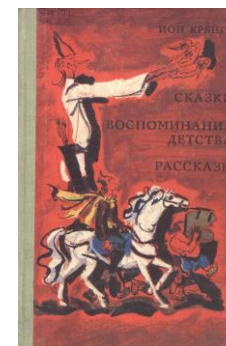
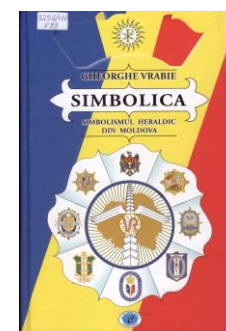
Olga Voronova

Gheorghe Vrabie și-a întemeiat opera, complexă și vastă, pe temeiurile onestității profesionale și ale unei generoase deschideri umaniste. Artist trăind voluptatea apropierei de modelul Renașterii, el acordă aceeași atenție artelor grafice, picturii murale, artelor decorative, heraldicii, scrisului.

Valentin Ciucă

Gheorghe Vrabie este o personalitate marcantă a artei românești din Republica Moldova. Grafician de o mare forță expresivă, exprimându-se dezinvolt și original atât în ilustrația de carte, cât și în grafica de șevalet, arta monumentală sau heraldică, Gheorghe Vrabie trăiește mistuitor frumosul în toate manifestările lui.

Grigore Iliesi

Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban